

Seirearuanne

Aruande liik	☒ X vahearuanne ☐ lõpparuanne
1. TAT-i nimetus	Toetuse andmise tingimused ennetava ja turvalise elukeskkonna arendamiseks
2. TAT-i tunnusnumber SFOS-is	2021-2027.4.07.23-0008
3. Toetuse saaja nimi	Siseministeerium
4. Partnerite nimed	Valga Vallavalitsus
5. TAT-i abikõlblikkuse periood	01.04.2023-31.12.2028
6. Aruandeperiood (kumulatiivselt)	01.03.2026-01.07.2026

7. Ülevaade toetatavate tegevuste elluviimisest (kumulatiivselt)			
Tegevused, elluviimise periood, lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimise kohta			
Tegevuse nr ja nimetus	2.4. Kohaliku tasandi võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks.		
Alategevuse nr ja nimetus ¹	2.4.3.1. Kohalike omavalitsuste arenguprogramm turvalisuse tegevusmudeli katsetamiseks ja arendamiseks		
Tegevuse või alategevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2026-31.12.2028	Tegevuse või alategevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.03.2026-... (kestab)
Tegevuse või alategevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.	<p>Ettevalmistamine</p> <p>Valga vald alustas turvalisuse arenguprogrammi tegevustega pärast partnerluslepingu sõlmimist Siseministeeriumiga. Ettevalmistavas etapis moodustati arenguprogrammi juhtrühm ning lepiti kokku programmi töökorraldus ja vastutajad. Juhtrühma kaasati erinevate valdkondade esindajad ning peamised koostööpartnerid, et tagada valdkondadeüleline lähenemine turvalisuse teemadele. See lähtub ka taotluses kavandatud meeskonnast ja rollijaotusest.</p> <p>Ettevalmistuse käigus toimusid kohtumised Siseministeeriumi ning arenguprogrammi ekspertidega, kus tutvustati programmi ülesehitust, meetodikat, ajakava ja osapoolte rolle. Samuti kaardistati olemasolevad võrgustikud ja koostööpartnerid ning alustati ettevalmistusi esimese võrgustikuseminari korraldamiseks.</p> <p>18. märtsil 2026 toimus arenguprogrammi avaseminar, kus tutvustati programmi eesmärgi, tööprotsessi ja järgmisi etappe. Sellele järgnes juhtrühma koosolek ning ettevalmistused 5. mail toimunud esimese võrgustikuseminari läbiviimiseks.</p>		

¹ Vajaduse korral lisada alategevusi vastavalt TAT-is sätestatule.

Ettevalmistava etapi eesmärk oli luua ühine arusaam turvalisuse arenguprogrammi eesmärkidest, kaasata vajalikud partnerid ning luua alus Valga valla turvalisuse hetkeolukorra kaardistamiseks. Programmi eesmärk on tugevdada ennetust, arendada valdkondadeülest koostööd ning koostada turvalisuse tegevuskava, mis toetab Valga valla strateegiliste eesmärkide elluviimist.

Organiseerimine

Turvalisuse arenguprogrammi elluviimiseks moodustati Valga vallas juhtrühm, kuhu kaasati erinevate valdkondade esindajad ning peamised koostööpartnerid. Juhtrühma ülesandeks on suunata arenguprogrammi elluviimist, teha sisulisi otsuseid ning toetada tegevuste planeerimist.

28. aprillil 2026 toimus juhtrühma esimene Teamsi kohtumine, kus koos Siseministeeriumi eksperdi Ave Viksiga arutati läbi 5. mail toimuva esimese võrgustikuseminari eesmärgid, päevakava ning osalejate ring.

5. mail 2026 toimus Valga Kultuurikeskuses turvalisuse arenguprogrammi esimene võrgustikuseminar, kus osalesid kohaliku omavalitsuse, Politsei ja Piirivalveameti, Päästeameti, haridusasutuste, tervishoiu, sotsiaalvaldkonna, noorsootöö ning teiste koostööpartnerite esindajad. Seminari eesmärk oli kujundada ühine arusaam turvalisuse valdkonnast ning kaardistada Valga valla peamised turvalisuse väljakutsed.

Seminari avas Siseministeeriumi ekspert Ave Viks, kes andis ülevaate turvalisuse arenguprogrammi eesmärkidest, kohaliku omavalitsuse rollist ning Valga valla turvalisust iseloomustavatest andmetest. Seejärel toimusid arutelud laudkondades.

Seminari tulemusena lepiti kokku kolme peamise fookusvaldkonnaga edasiliikumine:

- kriisideks valmisolek;
- laste ja perede toetamine, sh vaimne tervis;
- riskinoored ja noorte riskikäitumine.
-

Pärast esimest võrgustikuseminari jätkus töö väiksemates teemapõhistes töörühmades.

- juunil toimus kriisivaldkonna kohtumine, kus täpsustati kriisiploki fookusi.
- 18. juunil kohtusid laste ja perede toetamise ning riskinoorte töörühmade liikmed, et täpsustada teemade jaotust ning leppida kokku, milliste probleemidega kumbki töörühm edasi tegeleb.

Kohtumise tulemusena lepiti kokku, et laste ja perede toetamise töörühm keskendub turvalise ja toetava õpi- ning kasvukeskkonna loomisele, laste, noorte ja lastevanemate sotsiaalsete oskuste arendamisele, kaasava kogukonna toetamisele ning kogukonna liikmete psühhosotsiaalse heaolu edendamisele. Riskinoorte töörühma fookuseks said õpikohustuse täitmise toetamine, sõltuvuste ennetamine ja terviseteadliku elukeskkonna kujundamine ning noorte sotsiaalse kaasatuse ja tööhõive suurendamine.

Kriisivaldkonna töörühmaga on kavandatud täiendav kohtumine, mille eesmärk on täpsustada kriisiploki fookusteemad ja leppida kokku edasised tegevussuunad enne sügisel toimuvat teist võrgustikuseminari.

1. Hetkeolukorra analüüs

Valga valla hetkeolukorra analüüs viidi läbi 5. mail 2026 toimunud esimesel võrgustikuseminaril, kus hinnati kohaliku turvalisuse olukorda ning kaardistati peamised probleemid ja arenguvajadused. Analüüsi aluseks olid osalejate hinnangud, statistilised andmed ning laudkondades toimunud arutelud.

Seminaril hinnati Valga valla tajutavat turvalisust keskmiselt 3,1 punktiga viiepallisüsteemis, mis näitab, et üldine turvatunne on pigem hea, kuid samal ajal näevad erinevate valdkondade spetsialistid mitmeid olulisi kitsaskohti, mis vajavad süsteemset tähelepanu.

Analüüsi käigus keskenduti kolmele fookusvaldkonnale: kriisideks valmisolek, laste ja perede toetamine, sh vaimne tervis, ning riskinoored ja noorte riskikäitumine. Nende valdkondade sees kaardistati peamised probleemid, nende võimalikud põhjused ning mõju kogukonna turvalisusele.

Kriisideks valmisoleku valdkonnas tõusid esile elanike vähene kriisiteadlikkus, puudulik riskikommunikatsioon, kriisiplaanide ja kriisimeeskondade arendamise vajadus ning Valga kaksikliinna eripärast tulenevad piiriülese koostöö väljakutsed.

Laste ja perede toetamise valdkonnas peeti olulisemateks probleemideks laste vaimse tervise mured, koolikohustuse mittetäitmine, vägivalda ja kiusamise ennetamine, vanemlike oskuste toetamine, tugispetsialistide nappus ning sõltuvustega seotud probleemid. Samuti toodi välja vajadus parandada kogukondlikku koostööd ning suurendada huvihariduse ja tugiteenuste kättesaadavust. Riskinoorte valdkonnas tõusid esile koolikohustuse mittetäitmine, sõltuvusainete kättesaadavus, noorte sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamise vajadus, keerulised peresuhted ning mitteaktiivsete noorte osakaal. Oluliseks peeti ka eestikeelsele õppele üleminekuga seotud väljakutseid ning noorte suuremat kaasamist haridusse, huvitegevusse ja tööturule.

Analüüsi tulemusena kujunes välja ühine arusaam Valga valla peamistest turvalisuse probleemidest ning nende omavahelistest seostest. Kaardistatud probleemid said aluseks järgmisele arenguprogrammi etapile, mille käigus täpsustatakse probleemide juurpõhjused, seatakse eesmärgid ning koostatakse tegevuskava nende lahendamiseks.

Planeerimine ja elluviimine

Hetkeolukorra analüüsi tulemuste põhjal alustati Valga valla turvalisuse arenguprogrammi järgmise etapi planeerimist. Moodustatud töörühmade ülesandeks on probleemide juurpõhjuste analüüsimine, eesmärkide seadmine ning tegevussuundade väljatöötamine.

Planeerimise etapis alustati turvalisuse tegevuskava koostamise ettevalmistamist. Töörühmade järgmine ülesanne on analüüsida probleemide juurpõhjusteid, seada eesmärgid ning töötada välja tegevused, vastutajad ja mõõdikud, mille alusel koostatakse Valga valla turvalisuse tegevuskava ja teekaardid.

Lisaks sisulisele planeerimisele koostati järgmiste tegevuste ajakava ning alustati nende ettevalmistamist.

2026. aasta teises pooles toimuvad töörühmade kohtumised, teine võrgustikuseminar ning spetsialistidele suunatud koolitused. Ettevalmistamisel on EUPC koolitus, mille eesmärk on tugevdada teadmisi tulemuslikust ennetusest ja tõenduspõhistest ennetusmeetmetest. Samuti on kavandatud „Ringist Välja“ mudeli baaskoolitus, et suurendada võrgustiku võimekust õigusrikkumise riskis olevate noorte märkamisel ja toetamisel.

Tegevuskava kohaselt on kavandatud ka kogukonna kaasamise tegevused, sealhulgas vestlusõhtud ja kogukonnakohtumised, et koguda elanike sisendit ning suurendada teadlikkust turvalisuse ja ennetuse teemadel. Kogukonna kaasamise tegevustena toimus 27. mail 2026 koostöös NGTS projektiga vestlusõhtu „Negatiivne sisekõne“, mille viis läbi Ülli Kukumägi. Vestlusõhtu oli suunatud kogukonna liikmetele ning selle eesmärk oli toetada vaimset heaolu ja suurendada teadlikkust negatiivse sisekõnega toimetulekust. Samuti on plaanis läbi viia turvalisuse küsitlus, mille tulemusi kasutatakse tegevuskava täiendamisel ja edasiste tegevuste kavandamisel.

Kogu planeerimise perioodi jooksul toimusid regulaarsed töökoosolekud eksperdi Ave Viksiga, kus arutati arenguprogrammi järgmisi etappe, täpsustati metoodikat ning kavandati tegevusi. Planeerimise etapi tulemusena on kokku lepitud arenguprogrammi peamised fookusvaldkonnad, moodustatud töörühmad ning koostatud tegevuste ajakava, mille alusel jätkub programmi elluviimine.

Elluviidud tegevuste seire ja hindamine

Esimese etapi jooksul hinnati eelkõige ettevalmistavate tegevuste elluviimist, partnerite kaasamist ning võrgustikutöö toimimist.

Tegevuste seire tulemusena võib hinnata, et arenguprogramm on käivitunud vastavalt kavandatud ajakavale. Koostöö erinevate valdkondade partnerite vahel on olnud aktiivne ning võrgustik on panustanud probleemide kaardistamisse ja ühiste fookuste kokkuleppimisse.

Järgmises etapis jätkub seire töörühmade ja juhtrühma kohtumiste kaudu, kus hinnatakse tegevuskava koostamise edenemist ning kavandatud tegevuste elluviimist.

Kogemuste jagamine

Oluline osa arenguprogrammist on olnud teiste kohalike omavalitsuste kogemustest õppimine ning oma võrgustiku ühise teadmise kujundamine.

Arenguprogrammi elluviimise jooksul on Valga vald teinud tihedat koostööd Siseministeeriumi, programmi eksperdi Ave Viksi ning teiste arenguprogrammis osalevate kohalike omavalitsustega. Regulaarsed kohtumised on andnud võimaluse arutada tekkinud küsimusi ning õppida teiste omavalitsuste headest praktikatest.

Oluliseks kogemuste vahetamise kohaks oli 4. juunil toimunud maakondlike arendusorganisatsioonide (MARO) kohtumine, kus käsitleti kriisivalmiduse teemasid ning tutvustati teiste omavalitsuste

	<p>kogemusi. Valga valla jaoks olid väärtuslikud Rakvere valla, Rapla valla ning teiste kohalike omavalitsuste praktikad kogukondade kaasamisel, kriisideks valmistumisel ja kriisivalmiduse arendamisel. Saadud teadmisi kasutatakse Valga valla kriisivaldkonna järgmiste tegevuste kavandamisel.</p> <p>Kogemuste jagamine toimub ka Valga valla võrgustikus. Seminaridel ja tööruhmade kohtumistel jagavad erinevate valdkondade spetsialistid oma teadmisi, kogemusi ja häid praktikaid, mis aitab kujundada ühist arusaama probleemidest ning leida sobivaid lahendusi.</p>
--	---

8. Väljund- ja tulemusnäitajate täitmine² (kumulatiivselt)				
Näitaja nimetus	Kavandatud saavutus-tase ³	Tegelik saavutus-tase	Kavandatud täidetud (%)	Näitajate täitmise selgitus ning põhjendused näitaja üle- või alatäitmisel
Toetatavate tegevuste panus meetmete nimekirja näitajasse				
Näitaja 1				
TAT-spetsiifilised näitajad				
Koolituste arv KOV-is projekti raames	2	0	0%	Koolitused toimuvad 2026. aasta teises pooles ja jaanuaris. Ettevalmistamisel on EUPC ning „Ringist Välja“ baaskoolitus.
Koolitatute arv KOV-is ja kaasatud sihtrühmas	50	0	0%	EUPC Osalejate registreerimine on käimas.
Koostatud turvalisuse tegevuskava	2	0	0%	Tegevuskavade koostamine on alanud. Hetkel on valitud kahe laudkonna fookusvaldkonnad.
Kogemuste jagamiseks seminaride arv ja kaasatute arv	2/50	2	25%	
Toetatavate tegevuste lõpp-eesmärgist täidetud (%):	<p>Arenguprogrammi esimese etapi tegevused on ellu viidud vastavalt tegevus- ja ajakavale. Moodustatud on juhtrühm ja tööruhm, toimunud on avaseminar ning esimene võrgustikuseminar, kaardistatud on peamised turvalisuse probleemid ning kokku lepitud fookusvaldkonnad. Alustatud on tegevuskava koostamise ettevalmistamist ning järgmiste tegevuste, sealhulgas koolituste, tööruhmade kohtumiste ja kogukonna kaasamise tegevuste planeerimist.</p> <p>Mõningaid tegevusi on tulnud ajaliselt ümber planeerida. „Ringist Välja“ baaskoolitus oli esialgu kavandatud 2026. aasta aprilli ja maikuuks, kuid koostöös Sotsiaalkindlustusametiga lükati koolitus edasi 2027. aasta jaanuarisse. Samuti lükati edasi elanike turvalisuse küsitluse läbiviimine, kuna kogukonnas toimunud traagilised sündmused ei loonud küsitluse läbiviimiseks sobivat aega. Need tegevused viiakse ellu projekti järgmistes etappides.</p>			

² Võimaluse korral esitada andmed soo kaupa.

³ TAT-is sätestatud sihttase.

Toetatavate tegevuste lõpp-eesmärgi täitmise selgitus:	Arenguprogrammi tegevused on seni kulgenud üldjoontes vastavalt tegevus- ja ajakavale. Lõppeesmärk ei ole veel täielikult saavutatud, kuna tegemist on vahearuandega ning mitmed tegevused on kavandatud projekti järgmistesse etappidesse.
--	---

9. Hinnang toetatavate tegevuste tulemuslikkusele ja püstitatud eesmärkide saavutamisele⁴

Turvalisuse arenguprogrammi esimese etapi eesmärgid on saavutatud kavandatud mahus. Moodustatud on juhtrühm ja teemapõhised töörühmad, kaasatud on erinevate valdkondade koostööpartnerid ning läbi viidud esimene võrgustikuseminar. Selle tulemusena on valminud Valga valla turvalisuse hetkeolukorra analüüs ning kokku lepitud kolm peamist fookusvaldkonda, millega arenguprogrammi raames edasi tegeletakse.

Esimese etapi suurim väärtus on olnud ühise arusaama kujunemine Valga valla peamistest turvalisuse väljakutsetest ning erinevate valdkondade koostöö tugevnemine. Töörühmade arutelude tulemusena on kaardistatud peamised probleemid ning alustatud nende juurpõhjuste analüüsimist, mis loob aluse tegevuskava ja teekaartide koostamiseks.

Arenguprogrammi elluviimine on kulgenud üldjoontes vastavalt tegevus- ja ajakavale. Mõningaid tegevusi on tulnud ümber planeerida. „Ringist Välja“ baaskoolitus, mis oli algselt kavandatud 2026. aasta aprilli ja maikuuks, lükati koostöös Sotsiaalkindlustusametiga edasi 2027. aasta jaanuarisse. Samuti lükati edasi elanike turvalisuse küsitluse läbiviimine kogukonnas toimunud traagiliste sündmuste tõttu. Muudatused ei mõjuta arenguprogrammi eesmärkide saavutamist ning tegevused viiakse ellu projekti järgmistes etappides.

Järgmises etapis keskendutakse probleemide juurpõhjuste täpsemale analüüsimisele, tegevuskava ja teekaartide koostamisele, spetsialistide koolitamisele ning kogukonna kaasamisele. Eesmärk on kujundada Valga vallas ühtne ja jätkusuutlik turvalisuse ning ennetuse süsteem, mis toetab valdkondadeülest koostööd ka pärast arenguprogrammi lõppemist.

NB! Koos aruandega esitada andmed toetatavate tegevuste eelarve täitmise kohta (otsuse lisa 4 vormil).

Aruande koostaja	Ametikoht	Allkiri, kuupäev
<i>Garolin Kolbasov</i>	Noorte heaolu spetsialist	01.07.2026

Kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta

Allkirjaõiguslik isik	Ametikoht	Allkiri, kuupäev
<i>nimi</i>		

⁴ Täidetakse kumulatiivselt seisuga 31.detsember.